

Prepensioen, omslagstelsel, aanbod van arbeid

In een land bestaat een prepensioenregeling. Dit betekent dat mensen vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd kunnen stoppen met werken. Deze prepensioenregeling wordt gefinancierd via het omslagstelsel.

Als een pensioenregeling gefinancierd wordt via het omslagstelsel betekent dat dat de huidige werknemers premie betalen voor de huidige gepensioneerden. Het alternatief is dat de huidige werknemers premie betalen (als groep of individueel) voor hun eigen uitkering (als groep of individueel) als ze met pensioen zijn. We spreken dan van het kapitaaldeckingsstelsel.

Als een land gebruik maakt van het omslagstelsel kun je dat zien aan het feit dat de premies die in een jaar betaald worden voor het pensioen gelijk zijn aan de pensioenuitkeringen die in datzelfde jaar gedaan worden. In Nederland geldt dat voor de AOW. De premies die in 2013 betaald worden door de werkenden moeten gelijk zijn aan de AOW-uitkeringen die in datzelfde jaar gedaan worden.

Dus bij het omslagstelsel geldt:

Totaal premies in een bepaald jaar = Totaal uitkeringen in datzelfde jaar

Als in dit land vervolgens deze prepensioenregeling wordt afgeschaft en de mensen zelf een individuele prepensioenregeling afsluiten zien we dat de marginale consumptiequote daalt. Dit komt omdat mensen nu zelf gaan sparen voor het prepensioen terwijl dat vroeger uit de premies werd gefinancierd. Immers de marginale consumptiequote geeft aan welk deel van het extra beschikbare inkomen wordt geconsumeerd. Dit deel zal kleiner worden omdat het beschikbare inkomen weliswaar stijgt (want er hoeven geen premies voor het prepensioen te worden betaald) maar er zal minder van worden geconsumeerd (want er moet geld opzij worden gelegd voor de individuele prepensioen regeling).

Aan de andere kant verwacht men dat de afschaffing van de prepensioenregeling via de aanbodzijde van de arbeidsmarkt zal leiden tot een minder sterke stijging van de lonen. Immers omdat de regeling is afgeschaft zullen mensen langer blijven doorwerken en zal het aanbod op de arbeidsmarkt dus groter zijn dan wanneer de regeling niet was afgeschaft. Dit betekent dat de krapte op de arbeidsmarkt dus kleiner zal zijn en de lonen dus lager dan wanneer de regeling was gehandhaafd.

Let op: als er gevraagd wordt naar een effect via de aanbodkant van de arbeidsmarkt moet je dus iets zeggen over arbeiders die zich al of niet aanbieden. Je mag nu dus niet zeggen dat de loonkosten dalen vanwege het feit dat er geen premies hoeven te worden betaald.